

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego Zawód Monter sieci i instalacji sanitarnych (712618)

Informacja zawodoznawcza do pracy z młodzieżą szkół
ponadpodstawowych i dorosłymi

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004 / 20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno-zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001 / 20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści

Spis treści	3
Słownik.....	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	14
1. Struktura uczenia w Polsce.....	15
Wczesna edukacja i opieka.....	17
Szkolnictwo podstawowe.....	17
Szkolnictwo ponadpodstawowe.....	18
Szkolnictwo policealne	18
Kształcenie w rzemiośle.....	19
Szkolnictwo wyższe.....	19
Kształcenie i szkolenie dorosłych.....	20
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych.....	21
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	22
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	24
Przygotowanie zawodowe dorosłych	25
Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych.....	25
Kwalifikacje rynkowe.....	26
Część II – informacje zawodoznawcze	27
1. Dane zawodoznawcze.....	27
Synteza zawodu – monter sieci i instalacji sanitarnych.....	27
Główne zadania zawodowe.....	27
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	28
Warunki pracy	28
Preferowane w zawodzie predyspozycje	29
Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole	30

Plusy i minusy zawodu	31
Typowe dla zawodu miejsca pracy	33
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	34
Wyposażenie stanowiska pracy monter sieci i instalacji sanitarnych – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy	35
Ochronna odzież robocza	36
2. Możliwości kształcenia w zawodzie.....	36
Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – monter sieci i instalacji sanitarnych.....	37
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – monter sieci i instalacji sanitarnych	39
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy.....	42
Zapotrzebowanie	42
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy	42
Zarobki.....	48
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	49
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	50
Szkoly prowadzące kształcenie w zawodzie	50
Wyniki egzaminów zawodowych.....	51
Część III – materiały pomocnicze.....	53
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:.....	53
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	53
3. Prasa branżowa:	54
4. Imprezy branżowe:.....	54

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiającą sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją

zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia. Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk

zawodowych, a w przypadku uczniów będących młodocianymi pracownikami – przez pracodawcę w ramach umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego w formie zajęć praktycznych. Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów i młodocianych w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

- b. kwalifikacje cząstkowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje cząstkowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia

właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiającą pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II (drugim) do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Rzemiosło – zgodnie z ustawą z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle rzemiosłem jest zawodowe wykonywanie działalności gospodarczej przez:

- a. osobę fizyczną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji tej osoby i jej pracy własnej, w imieniu własnym i na rachunek tej osoby – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym

- przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- b. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej – jeżeli spełniają oni indywidualnie i łącznie warunki określone w pkt 1, lub
  - c. spółkę jawną, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
  - d. spółkę komandytową osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
  - e. spółkę komandytowo-akcyjną osób fizycznych, z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, wszystkich wspólników i ich pracy własnej – jeżeli jest ona mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
  - f. jednoosobową spółkę kapitałową, powstałą na podstawie art. 551 § 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, wykonującego we własnym imieniu działalność

- gospodarczą, z wykorzystaniem swoich zawodowych kwalifikacji i pracy własnej – jeżeli powstała spółka jest mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub
- g. spółkę, o której mowa w pkt 3–5, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy, przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika lub
- h. wspólników spółki cywilnej osób fizycznych w zakresie wykonywanej przez nich wspólnie działalności gospodarczej, jeżeli działalność gospodarcza jest wykonywana z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji przynajmniej jednego wspólnika i jego pracy własnej, pod warunkiem, że pozostałymi wspólnikami są małżonek, wstępni lub zstępni wspólnika oraz wszyscy wspólnicy łącznie są mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Do rzemiosła nie zalicza się działalności handlowej, usług hotelarskich, działalności transportowej, usług świadczonych w wykonywaniu wolnych zawodów, usług leczniczych oraz działalności wytwórczej i usługowej artystów plastyków i fotografików.

Egzamin czeladniczy – jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu odpowiadającego danemu rodzajowi rzemiosła, określonego w klasyfikacji zawodów i specjalności

na potrzeby rynku pracy, a w przypadku zawodów szkolnych – w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami podejmuje decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie pod tym linkiem:

doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce;
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. szkolnictwo podstawowe

- a. 8-letnią szkołę podstawową.

3. szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5-letnie technikum,
- c. 3-letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3-letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,
- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4-letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2-letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły

ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Wczesna edukacja i opieka

Placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata:

- a. żłobki,
- b. kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat:

- a. przedszkola,
- b. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- c. zespoły wychowania przedszkolnego,
- d. punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3–5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016 / 17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do pierwszej klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7-letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Nauka w 8-letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- a. klasy 1–3 (edukacja wczesnoszkolna),
- b. klasy 4–8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- a. 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5-letnie technikum,
- c. 3-letnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia,
- d. 2-letnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia,
- e. 3-letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia i technikum oraz branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie, by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia.

Szkolnictwo policealne

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Ukończenie szkoły policealnej pozwala na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie

kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat.

Kształcenie w rzemiośle

Szczególną formą kształcenia zawodowego jest system kształcenia w rzemiośle. Nauka zawodu ma charakter dualny i składa się z dwóch integralnych, równoległe realizowanych części: praktycznej nauki zawodu zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym i teoretycznej zorganizowanej przez szkołę.

Istotą tego systemu kształcenia jest założenie, według którego organizacja kształcenia praktycznego pod kierunkiem mistrza, w naturalnych warunkach pracy jest skutecznym sposobem na łączenie edukacji i pracy.

Uczeń w systemie kształcenia w rzemiośle posiada zawartą umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego i jednocześnie jest uczniem branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. W ten sposób uzyskuje podwójny status prawny, tj. ucznia i pracownika młodocianego lub wyłącznie pracownika młodocianego, jeśli doksztalcenie teoretyczne realizowane jest w systemie pozaszkolnym.

Szkolnictwo wyższe

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- a. uczelnie akademickie,
- b. uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie

akademickie prowadzą studia III (trzeciego) stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I (pierwszego) stopnia to:

- a. 3–4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- b. 3,5–4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II (drugiego) stopnia. Studia II (drugiego) stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4–6 lat. Studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych. Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone na uczelniach i placówkach naukowo-badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Kształcenie i szkolenie dorosłych

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych

szkołach II (drugiego) stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

- a. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- b. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- c. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- d. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- e. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,
- f. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,

- h. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

W branżowych szkołach I (pierwszego) stopnia są nauczane zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację. W szkołach policealnych przeważają zawody, w których wyodrębniono jedną kwalifikację, a w technikach – zawody mogą mieć maksymalnie dwie kwalifikacje. Jedna kwalifikacja może stanowić składową kilku zawodów – kwalifikacje wyodrębnione w zawodach jednokwalifikacyjnych często stanowią składową zawodów dwukwalifikacyjnych.

Uczniowie w trakcie nauki w branżowych szkołach I (pierwszego) stopnia (w tym młodociani pracownicy zatrudnieni u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem), technikach, branżowych szkołach II (drugiego) stopnia oraz w szkołach policealnych przystępują do egzaminów zawodowych w danych zawodach. Do tego samego egzaminu przystąpić mogą również uczniowie branżowych szkół I (pierwszego) stopnia (będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi u pracodawcy będącego rzemieślnikiem) oraz uczestnicy kwalifikacyjnego kursu zawodowego (jednej z pozaszkolnych form kształcenia).

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnieni u pracodawców – rzemieślników przystępują do egzaminu czeladniczego przeprowadzanego przez komisję egzaminacyjną izby rzemieślniczej.

Przystąpienie do określonego rodzaju egzaminu ze względu na status pracodawcy jako rzemieślnika lub nierzemieślnika jest jednym z warunków ukończenia branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia przez ucznia.

Kwalifikacje w zawodzie można nabywać także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie wybranej kwalifikacji.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez szkoły w zakresie zawodów, w których kształcą oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do tej samej branży.

Po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego, absolwenci kursu mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowej. Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikację w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka

dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE).

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu monter sieci i instalacji sanitarnych nie przewidziano dodatkowej umiejętności zawodowej.

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2022 poz. 690).

Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo-rozwojowych (m.in. Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorzady zawodowe). Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Kwalifikacje rynkowe ujęte zostały w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) znajdującym się pod tym linkiem: kwalifikacje.gov.pl

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzania kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – monter sieci i instalacji sanitarnych

Realizuje zadania zawodowe związane z budową i eksploatacją sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych. Zapewnia utrzymanie sprawności obiektów sieciowych poprzez ich konserwację i naprawy. Przeprowadza prace związane z montażem i eksploatacją instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, grzewczej, wentylacyjnej i klimatyzacyjnej. Przeprowadza przeglądy stanu technicznego sieci komunalnych oraz instalacji sanitarnych. Wykonuje próby szczelności nowo wybudowanych odcinków sieci i instalacji, a także po przeprowadzonych pracach remontowych.

Do zawodu monter sieci i instalacji sanitarnych (kwalifikacja pełna) przypisany jest III (trzeci) poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych:

1. wykonywania robót przygotowawczych związanych z budową sieci komunalnych oraz montażem instalacji sanitarnych,
2. wykonywania robót związanych z budową sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych oraz sieci i węzłów ciepłowniczych,

3. wykonywania montażu instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, grzewczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych,
4. wykonywania robót związanych z konserwacją, remontem i modernizacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: B U D kropka zero dziewięć kropka. Nazwa kwalifikacji: Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych Poziom P R K: trzeci.

Do kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych (kwalifikacja cząstkowa) przypisany jest trzeci poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

- a. w obiektach budowlanych o różnym przeznaczeniu (biurach, piwnicach, pomieszczeniach technicznych, mieszkaniach prywatnych, nowych budynkach różnego przeznaczenia, w kanałach, tunelach),
- b. w otwartej przestrzeni także na wysokości oraz poniżej poziomu ziemi,
- c. w zmiennych warunkach atmosferycznych,
- d. w wilgotnych pomieszczeniach, z przeciągami,
- e. samodzielnie lub w zespole,

- f. na śliskich i nierównych powierzchniach
- g. w pozycji stojącej lub dostosowanej do warunków miejsca instalacji
czy naprawy,
- h. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności
od miejsca zatrudnienia),
- i. w kontakcie z klientem,
- j. wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz przyrządy pomiarowe,
- k. w środowisku narażonym na hałas.

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
  - a. ogólna wydolność fizyczna,
  - b. dobra wytrzymałość i odporność na zmęczenia,
  - c. sprawność narządu wzroku, słuchu,
  - d. sprawność układu kostno-stawowego, mięśniowego,
oddechowego, krążenia,
  - e. dobra sprawność fizyczna.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych:
  - a. zdolność koncentracji uwagi na czynnościach, które
wykonuje,
  - b. dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa,
  - c. ostrość wzroku,
  - d. rozróżnianie barw,
  - e. dobry słuch,
  - f. spostrzegawczość,
  - g. zmysł równowagi,

h. zręczność rąk.

3. w kategorii sprawności i zdolności:

- a. zdolności manualne,
- b. zdolności techniczne,
- c. wyobraźnia przestrzenna,
- d. podzielność uwagi,
- e. łatwość przechodzenia od jednej czynności do drugiej,
- f. kreatywne myślenie,
- g. zdolności organizacyjne,
- h. zdolność do pracy na wysokości.

4. w kategorii cech osobowościowych

- a. nawyk czystości,
- b. odpowiedzialność i rzetelność,
- c. sumienność i punktualność,
- d. systematyczność i dokładność,
- e. rozwaga, ostrożność i opanowanie,
- f. umiejętność współdziałania i współpracy w grupie,
- g. gotowość do pracy w trudnych i uciążliwych warunkach,
- h. gotowość do pracy w szybkim tempie,
- i. wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- j. gotowość do poszerzania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu monter sieci i instalacji sanitarnych należą:

1. lęk wysokości,
2. zaburzenia równowagi,

3. zaburzenia świadomości,
4. alergie,
5. astma,
6. wady kręgosłupa,
7. choroby stawów,
8. niepełnosprawność kończyn górnych i dolnych,
9. klaustrofobia,
10. zaburzenie ostrości widzenia,
11. brak obuocznego widzenia,
12. upośledzenie rozróżniania barw,
13. wady wzroku niepodlegające korekcji,
14. poważne wady słuchu,
15. brak koordynacji wzrokowo-ruchowej,
16. epilepsja,
17. choroby układu krążenia i układu oddechowego,
18. słaba kondycja fizyczna,
19. choroby ośrodkowego układu nerwowego,
20. zaburzenia psychiczne.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

1. stałe zapotrzebowanie rynku pracy na monterów sieci i instalacji sanitarnych,
2. możliwość ciągłego doskonalenia zawodowego poprzez poznawanie nowych technik instalacyjnych oraz sprzętu i narzędzi wspomagających pracę w zawodzie,
3. bezpośredni kontakt z nowymi technologiami wykonywania sieci i instalacji sanitarnych,

4. możliwość wykonywania pracy w zakresie wykorzystywania różnych materiałów instalacyjnych,
5. możliwość udziału w branżowych szkoleniach organizowanych m.in. przez producentów sprzętu , narzędzi i urządzeń stosowanych w technikach instalacyjnych,
6. możliwość współpracy z różnymi firmami instalacyjnymi oraz producentami materiałów instalacyjnych,
7. możliwość podjęcia pracy poza granicami kraju,
8. możliwość założenia własnej działalności gospodarczej w branży instalacyjnej.

Minusy:

1. wyczerpujący fizycznie charakter pracy,
2. praca w pozycji stojącej,
3. praca w zmiennych warunkach atmosferycznych,
4. praca zarówno w pomieszczeniach zamkniętych, jak i na wolnym powietrzu,
5. praca wykonywana w obiektach budowlanych o różnym przeznaczeniu (biurach, piwnicach, pomieszczeniach technicznych, mieszkaniach prywatnych, nowych budynkach różnego przeznaczenia, w kanałach, tunelach),
6. zmienny czas pracy wynikający z awaryjności sieci i instalacji sanitarnych oraz konieczności zapewnienia ciągłości w zaopatrzeniu w wodę, ciepło, gaz a także odpływu ścieków,
7. praca w środowisku narażonym na hałas, wibracje, zapylenie,
8. praca poza miejscem zamieszkania,
9. trudności w pracy może mieć kandydat ze słabszą wyobraźnią przestrzenną oraz nie posiadający wrażliwości estetycznej

niezbędnej przy wykonywaniu instalacji w budynkach mieszkalnych, nadpobudliwy, szybko niecierpliwiący się, o słabszych zdolnościach technicznych czy manualnych, mający niższy poziom wiedzy technicznej i zdolności rozumienia dokumentacji technicznej, o obniżonej odporności psychicznej w kontaktach z trudnymi klientami lub współpracownikami, niezainteresowany pogłębianiem wiedzy technicznej i doskonaleniem umiejętności praktycznych.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych może podejmować pracę w:

1. firmach wykonujących instalacje sanitarne,
2. zakładach wodociągów i kanalizacji, zakładach sieci ciepłej, zakładach gazowniczych, oczyszczalniach ścieków,
3. pogotowiu wodociągowo – kanalizacyjnym, sieci ciepłej, gazowym,
4. zakładach produkujących instalacje wentylacyjne i centrale klimatyzacyjne,
5. w firmach świadczących usługi wykonywania/serwisowania przyłączy
6. wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, węzłów ciepłych,
7. w magazynach i hurtowniach z materiałami instalacyjnymi i urządzeniami grzewczymi, pompami, urządzeniami gazowymi, przyborami sanitarnymi.

Ponadto może:

1. pracować fizycznie, realizując zadania związane z wykonywaniem sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, gazowych,
2. awansować na stanowisko brygadzysty po uzyskaniu doświadczenia zawodowego, kompetencji organizacyjnych oraz w zakresie zarządzania małymi zespołami pracowników,
3. założyć i prowadzić własną działalność w branży instalacji sanitarnych,
4. dalej się kształcić w zawodzie uzyskując tytuł technika inżynierii sanitarnej,
5. rozszerzać kompetencje zawodowe poprzez kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych,
6. doskonalić umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach, konferencjach, jak również warsztatach tematycznych dotyczących zagadnień związanych z sieciami komunalnymi i instalacjami sanitarnymi.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

1. Monter sieci komunalnych,
2. Monter instalacji wodociągowo-kanalizacyjnej,
3. Monter instalacji grzewczej,
4. Operator / monter węzła grzewczego,
5. Monter instalacji sanitarnych,
6. Operator urządzeń oczyszczania ścieków,
7. Monter pogotowia wodociągowego, kanalizacyjnego, ciepłowniczego, gazowego,
8. Magazynier w hurtowni instalacyjnej,
9. Monter instalacji kanalizacyjnej,

10. Operator urządzeń w elektrociepłowni,
11. Brygadzysta Hydraulik.

Zawodami pokrewnymi są:

1. Monter sieci gazowych
2. Mechanik urządzeń klimatyzacyjnych
3. Monter sieci ciepłych
4. Monter/konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych
5. Hydraulik
6. Monter instalacji i urządzeń sanitarnych
7. Monter instalacji gazowych
8. Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych
9. Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych
10. Monter sieci deszczownianych.

**Wyposażenie stanowiska pracy monter sieci i instalacji sanitarnych
– przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia
wykorzystywane w pracy**

Narzędzia:

1. przyrządy kontrolno-pomiarowe (poziomnica, przymiar liniowy, manometr),
2. narzędzia i przyrządy traserskie (rylec, przecinak),
3. narzędzia i urządzenia do ręcznego i mechanicznego cięcia, frezowania, gratowania, fazowania, kalibrowania, gięcia, kielichowania, wyoblania, wywijania i nawiercania rur,
4. zaciskarki,
5. zgrzewarki polifuzyjne, elektrooporowe, doczołowe,
6. zestawy do lutowania lutem miękkim i twardym,

7. gwintownice,
8. narzędzia do robót ziemnych,
9. przyrządy do wykonywania prób ciśnieniowych,
10. zestawy kluczy monterskich.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

1. ubranie robocze,
2. buty robocze,
3. hełm ochronny,
4. czapka ochronna,
5. buty gumowo-filcowe,
6. płaszcz ochronny przeciwdeszczowy,
7. kamizelka ochronna odblaskowa,
8. rękawice robocze,
9. okulary ochronne,
10. szelki zabezpieczające,
11. maska ochronna.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć:

1. apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Przed rozpoczęciem kształcenia lekarz Medycyny Pracy musi dokonać oceny możliwości pobierania nauki uwzględniającej stan zdrowia i zagrożenia występujące w miejscu nauki oraz wystawić zaświadczenie lekarskie zawierające orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych

do podjęcia praktycznej nauki zawodu. Zaświadczenie to należy dostarczyć do szkoły przed rozpoczęciem kształcenia w zawodzie (skierowanie na badanie wystawia szkoła).

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – monter sieci i instalacji sanitarnych

Uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe mogą nabywać kwalifikacje w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych poprzez ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego oraz zdanie egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych. Warunkiem uzyskania dyplomu w zawodzie będzie posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego.

Również uczniowie liceum ogólnokształcącego równoległe do nauki w liceum mogą uczęszczać na kwalifikacyjny kurs zawodowy z kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych i zdać egzamin zawodowy z tej kwalifikacji. Dyplom w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych otrzymają po ukończeniu liceum oraz uzyskaniu wykształcenia średniego.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby dorosłe, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w zawodzie (np. za granicą). Osoby te jeśli posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe lub średnie lub średnie branżowe – mogą zostać monterami

sieci i instalacji sanitarnych po zdaniu egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

Ścieżka 1. Dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu jest ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji B U D kropka zero dziewięć kropka.

Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych i zdanie egzaminu zawodowego z tej kwalifikacji. Drugim krokiem jest posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego.

Ścieżka 2. Dla osób dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu jest posiadanie dwóch lat kształcenia w zawodzie lub dwóch lat pracy w zawodzie. Drugim krokiem jest posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego lub średniego lub średniego branżowego. Ostatnim krokiem jest zdanie egzaminu eksternistycznego zawodowego z kwalifikacji B U D kropka zero dziewięć kropka. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

Ścieżka 3. Dla uczniów liceum ogólnokształcącego:

Pierwszym krokiem do zawodu jest ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji B U D kropka zero dziewięć kropka.

Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych i zdanie egzaminu zawodowego z tej

kwalifikacji. Drugim krokiem jest uzyskanie wykształcenia średniego po ukończeniu liceum.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – monter sieci i instalacji sanitarnych

Każdy monter sieci i instalacji sanitarnych, pracujący w zawodzie, powinien ustawicznie poszerzać swoją wiedzę i doskonalić własne umiejętności zawodowe, ponieważ zmieniają się techniki instalacyjne i technologie wykonywania sieci i instalacji sanitarnych.

Wiedzę i umiejętności może poszerzać uczestnicząc w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez firmy, organizacje branżowe oraz producentów materiałów instalacyjnych (np. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Firm Instalacyjnych i Serwisowych, Izba Gospodarcza Gazownictwa).

Udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych o charakterze pokrewnym do posiadanych kwalifikacji (np. hydraulik, monter sieci gazowych, monter instalacji gazowych, monter/konserwator instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, mechanik urządzeń klimatyzacyjnych) daje możliwość uzupełnienia kwalifikacji cząstkowych, a tym samym podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Monter sieci i instalacji sanitarnych powinien również uzupełniać swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach pozwalających uzyskać dodatkowe uprawnienia, np. do prac na wysokości, uprawnienia w zakresie spawania, zgrzewania, lutowania, uprawnień energetycznych, ciepłowniczych i gazowych. Ponadto istnieje możliwość kontynuowania nauki w branżowej szkole II stopnia lub na kwalifikacyjnym kursie

zawodowym w kwalifikacji BUD.20. Organizacja robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

Ścieżka 4. Dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia:

Posiadając zawód monter sieci i instalacji sanitarnych uzyskany po 3 latach nauki w branżowej szkole pierwszego stopnia w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych oraz zdaniu egzaminu zawodowego z kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych, można kontynuować naukę w dwuletniej branżowej szkole II (drugiego) stopnia w zawodzie technik monter sieci i instalacji sanitarnych (szkoła z maturą). Żeby uzyskać dyplom w zawodzie technik monter sieci i instalacji sanitarnych należy zdać egzamin zawodowy z kwalifikacji BUD.20. Organizacja robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych albo ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji BUD.20. Organizacja robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych oraz zdanie egzaminu zawodowego z tej kwalifikacji.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu monter sieci i instalacji sanitarnych są:

1. suplement Europass, wydawany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną do Dyplomu
2. Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe w języku polskim i obcym, zawierający
3. szczegółowy opis umiejętności i kompetencji uzyskanych przez posiadacza dyplomu

4. zawodowego,
5. suplement Europass w języku polskim i angielskim, wydawany przez Izby Rzemieśnicze do świadectwa czeladniczego,
6. dodatkowe uprawnienia np. do prac na wysokości, uprawnienia w zakresie spawania, lutowania, zgrzewania, uprawnienia energetyczne w zakresie elektryczności do 1kV, ciepła i gazu,
7. certyfikaty potwierdzające kompetencje uzyskane na kursach, np. Wykonywanie ogrzewania płaszczyznowego, Wykonywanie instalacji kanalizacji niskosumowej, Wykonywanie izolacji na rurach wody zimnej i ciepłej, Wykonywanie ciśnieniowych systemów przesyłania wody, Wykonywanie systemów wentylacyjnych w produkcyjnych obiektach przemysłowych, Montaż układów klimatyzacyjnych, Montaż instalacji sygnalizujących niedopuszczalny poziom stężenia gazu,
8. udokumentowane doświadczenie w pracy w branży instalacyjnej – rekomendacje od poprzednich pracodawców/opinie opiekunów odbytych praktyk/staży,
9. udokumentowany udział w konkursach branżowych np. Młody Instalator – INSTALACJE – Międzynarodowe Targi Instalacyjne w Poznaniu, Program Edukacyjny Junkers – Bosch – „Bosch Termotechnika szkoli” w Warszawie, Konkurs HEATPEX dla instalatorów wentylacji w Gdańsku,
10. certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające znajomość języka obcego nowożytnego w stopniu komunikatywnym (preferowana jest znajomość języka niemieckiego),
11. certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające dodatkowe kompetencje uzyskane podczas specjalistycznych szkoleń branżowych, np. Montaż pomp (WILO, GRUNDFOS), Montaż

systemów rynnowych (GAMRAT, WAVIN); Montaż systemów kanalizacyjnych itd.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Monterzy sieci i instalacji sanitarnych należą do grupy poszukiwanych pracowników i w kraju i za granicą, ponieważ stale rośnie zapotrzebowanie na usługi dotyczące budowy, montowania i eksploatacji sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych, montowania i eksploatacji instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, grzewczej, wentylacyjnej i klimatyzacyjnej, a także usługi utrzymywania obiektów sprawności sieciowych poprzez ich konserwację, remonty i naprawy.

Wraz z zapotrzebowaniem na powyższe usługi wzrasta zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów z dziedziny instalacji sanitarnych.

Prognoza zapotrzebowania na fachowców w tym zawodzie na wojewódzkim rynku pracy wskazuje, że w 12 województwach naszego kraju występuje szczególnie istotne zapotrzebowanie na monterów sieci i instalacji sanitarnych, zaś w 4 województwach -zapotrzebowanie umiarkowane.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w

drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,
- wyniki monitorowania losów absolwentów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zleczanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie. Stanowi ona również punkt odniesienia dla Samorządów Województw do corocznego przygotowywania wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe wypłacana jest pracodawcom refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód monter sieci i instalacji sanitarnych nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych można sprawdzić w przygotowywanej corocznie

prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego można znaleźć na stronie internetowej pod tym linkiem:
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/prognoza-zapotrzebowania-na-pracownikow-w-zawodach-szkolnictwa-branzowego>.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103
7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307

18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód monter sieci i instalacji sanitarnych nie znalazł się w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023 dla zawodu monter sieci i instalacji sanitarnych zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 9002,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 59904,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 1765,

- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 5247,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 120,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 527,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 1027,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 2777,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 766,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 2896,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 129,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 158.

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – monterzy instalacji budowlanych, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.
- nadwyżka poszukujących pracy – znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu

kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.

- równowaga popytu i podaży – liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 147 powiaty.
- deficyt poszukujących pracy – nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 227 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – sześć powiatów.
- brak oceny – brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – brak.

Zarobki

Wynagrodzenie (2023 r.) osób pracujących w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 3750 zł do 5360 zł brutto miesięcznie według źródła pod tym linkiem: <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-monter-instalacji-sanitarnych>.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód monter sieci i instalacji sanitarnych uzależniony jest od:

- Wielkość zakładu pracy,
- Staż pracy Szczegółowy zakres zadań,
- Region Polski Rodzaj pracodawcy (prywatny, publiczny),
- Sytuacja na lokalnym rynku pracy,
- Dodatkowych kompetencji,
- Dodatkowych uprawnień.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS pod tym linkiem:

<https://stat.gov.pl>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

1. pracuj.pl
2. goldenline.pl
3. praca.pl
4. praca.gov.pl
5. praca.money.pl
6. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

1. czasnahydraulika.pl,
2. budoloper.pl,
3. portalautomatyki.pl,
4. portalbhp.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod tymi linkami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie monter sieci i instalacji sanitarnych w roku szkolnym 2022 / 2023 pod tymi linkami:

- [kujawsko-pomorskie](#)
- [podlaskie](#)
- [mazowieckie](#)
- [lubelskie](#)
- [podkarpackie](#)
- [małopolskie](#)
- [świętokrzyskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)

- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły dają tytuł monter sieci i instalacji sanitarnych.

Aby zdać egzamin zawodowy, należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji BUD.09. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji BUD.09. Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych, zawody: 712618 – monter sieci i instalacji sanitarnych, 311218 – technik technik inżynierii sanitarnej:
  - a. liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. część pisemna: 891,
    - ii. część praktyczna: 883,
    - iii. cały egzamin: 882;

- b. zdawalność:
  - i. część pisemna: 81,82%,
  - ii. część praktyczna: 97,85%,
  - iii. cały egzamin: 81,29%.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacji BUD.09.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

- 1. Dla kwalifikacji HGT.01.:
  - a. eksterni:
    - i. część pisemna: 100%,
    - ii. część praktyczna: 100%,
    - iii. cały egzamin: 100%;
  - b. kursanci:
    - i. część pisemna: 75%,
    - ii. część praktyczna: 66,7%,
    - iii. cały egzamin: 100%.
  - c. uczniowie:
    - i. część pisemna: 81,8%,
    - ii. część praktyczna: 97,8%,
    - iii. cały egzamin: 81,3%.

Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- j. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- k. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- l. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego monter sieci i instalacji sanitarnych (712618),
- b. klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. informator o egzaminie zawodowym – monter sieci i instalacji sanitarnych (712618),
- d. obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. Miesięcznik Rynek Instalacyjny,
- b. Polski Instalator,
- c. Gaz, Woda i Technika Sanitarna,
- d. Instal,
- e. Systemy Instalacyjne,
- f. Woda, Ogrzewanie, Klimatyzacja,
- g. Instalacje Centralnego Ogrzewania,
- h. Dwumiesięcznik Wszystko Działa,
- i. Murator,
- j. Chłodnictwo i Klimatyzacja,
- k. Magazyn Instalatora,
- l. Czas na Hydraulika.

4. Imprezy branżowe:

- a. Międzynarodowe Targi Budownictwa i Architektury BUDMA w Poznaniu,
- b. Międzynarodowe Targi INSTALACJE w Poznaniu,
- c. Targi WOD-KAN w Bydgoszczy,
- d. Targi Techniki Gazowniczej EXPO – GAS w Kielcach,

- e. Targi Techniki Grzewczej, Wentylacji i Klimatyzacji w Warszawie,
- f. Targi INTERBUD w Łodzi.